

**UCHWAŁA NR XLVIII/415/2013
RADY MIEJSKIEJ W PŁOŃSKU**

z dnia 28 listopada 2013 roku

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018.

Podstawa prawna - art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. W celu prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Płońsk uchwala się: **Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Płońsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01.01.2014 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Płońsku

Jolanta Anna Mikołajewska

Uzasadnienie do Uchwały Nr XLVIII/415/2013

Rady Miejskiej w Płońsku

z dnia 28 listopada 2013 roku

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając zatem na uwadze zadania spoczywające na Gminie należy podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Płońsku

Jolanta Anna Mikołajewska

Wstęp

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.). Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r., poz. 1356 ze zm.).

Punkt Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie opracował Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2018.

I. Pojęcie przemocy w rodzinie oraz pojęcie kryzysu.

Do najbardziej rozpowszechnionych definicji przemocy zalicza się tę przyjętą przez Radę Europy w 1986 roku, według której „przemoc domowa” to *„każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbania, które zagrażają życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzą rozwojowi jego (jej) osobowości”*. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.) **przemoc w rodzinie** należy rozumieć jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”*

Wszystkie definicje podkreślają takie elementy przemocy w rodzinie, jak:

- działanie zamierzone, intencjonalne, świadome,
- przewaga sił ze strony agresora,
- wyrządzenie komuś krzywdy, narzucenie mu władzy, dokonanie bezprawnych czynów, godzenie w czyjąś osobistą wolność,
- naruszenie praw i dóbr osobistych,
- wywołanie cierpienia i szkody,
- działanie skierowane przeciwko jakiemuś członkowi rodziny,
- wykraczanie poza społeczne normy, zasady relacji międzyludzkich

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie i rzucanie obelg, ranienie jego uczuć, niszczenie jego poczucia własnej wartości, niszczenie przedmiotów, do których jest przywiązany, znęcanie się nad zwierzętami, które kocha,

głodzenie, ograniczanie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe, izolowanie od otoczenia.

Przemocą jest wszystko to, co czynione jest z myślą o zranieniu drugiego człowieka lub wyrządzeniu mu krzywdy.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – jest to każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych (np. mąż, który stosuje przemoc lub grozi użyciem przemocy, żeby zmusić żonę do stosunku, może zostać skazany za gwałt).

Zaniedbanie - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna – mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno.

Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni.

Doświadczenie przemocy jest jedną z wielu **sytuacji kryzysowych**. Kryzys jest wynikiem stresu i napięcia w życiu człowieka. Poniżej przedstawiam kilka definicji kryzysu:

- **Kryzys** (z greckiego *krísis* – przesilenie), moment przełomowy, rozstrzygający, punkt zwrotny. Pojęcie to pojawia się na gruncie wszystkich dziedzin życia człowieka i społeczeństw. Może być rezultatem jakiegoś zdarzenia np. kłótni w rodzinie czy wewnątrz koalicji, incydentu, wypadku, katastrofy, ale może on być również symptomem wydarzeń o znacznej skali np. wojny. Kryzys jako stan psychiki cechuje się wysokim stopniem napięcia emocjonalnego, w znacznej mierze przeżywanego jako stan lękowy, stan zakłócenia dotychczasowej równowagi psychicznej.

Znany w Polsce, praktyk-psycholog L.M. Brammer w jednej ze swoich prac pisze, iż kryzys "to stan dezorganizacji, w którym ludzie doświadczają frustracji ważnych celów życiowych lub głębokiego naruszenia ich cykli życiowych a także zawodności metod radzenia sobie ze stresorami." Termin kryzys odnosi się zazwyczaj do uczuć ludzkich takich, jak strach, szok, dystres.

Autorzy popularnego, amerykańskiego podręcznika interwencji kryzysowej B.E. Gilliland i R.K. James formułują następujące określenie: "**Kryzys** jest pewnym sposobem spostrzegania jakiegoś zdarzenia lub sytuacji jako niemożliwej do wytrzymania trudności, która przekracza zasoby i mechanizmy radzenia sobie osoby". Dalej dodają, że "dopóki osoba nie dozna uwolnienia, kryzys może spowodować poważne zaburzenia funkcjonowania w obszarach, afektywnym, poznawczym i behawioralnym".

Nawiązując do współczesnych koncepcji psychologicznych W. Badura - Madej określa **kryzys** jako "przejściowy stan nierównowagi wewnętrznej, wywołany przez krytyczne wydarzenie, bądź wydarzenia życiowe, wymagający istotnych zmian i rozstrzygnięć".

Poddając refleksji przytoczone wyżej definicje kryzysu można dostrzec - pomimo wyraźnego ich zróżnicowania w rozłożeniu akcentów na poszczególne aspekty kryzysowego funkcjonowania człowieka - pewien istotny rys wspólny. Wszyscy mówią o dwóch elementach rzeczywistości kryzysu: *wydarzeniu lub sytuacji* oraz, reakcji /czy to poznawczej, czy emocjonalnej/ na nią. Wszyscy też zgodni są co do tego, że istota kryzysu leży nie w urazowym wydarzeniu, czy trudnej sytuacji, ale w *subiektywnej reakcji jednostki*.

Kryzys jest zatem odczuwaniem lub doświadczaniem wydarzenia bądź sytuacji, jako trudności nie do zniesienia, wyczerpującej zasoby wytrzymałości i naruszającej mechanizmy radzenia sobie z trudnościami. U osoby będącej w kryzysie, która nie otrzyma stosownego wsparcia, mogą wystąpić poważne zaburzenia afektywne, behawioralne i poznawcze.

Próba szybkiego poradzenia sobie z aktualnym problemem jest **interwencja kryzysowa**.

Klasyczny model interwencji kryzysowej polega na zapewnieniu wsparcia emocjonalnego, poczucia bezpieczeństwa, zredukowaniu lęku. Pojęcie kryzysu i interwencji kryzysowej coraz częściej gości w praktyce psychologicznej. Specjaliści pomagający ludziom w trudnych sytuacjach uważają, że jest to najlepszy moment na udzielenie pomocy i wsparcia. Takie sytuacje niosą w sobie nadzieję na zmianę i rozwój człowieka.

II. Skala zjawiska przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa jest problemem, o którym prawie się nie rozmawia, co oznacza, że trudno jest go również badać. Mimo wielu kampanii oddziałujących na świadomość społeczeństwa, debat i dyskusji poświęconych temu zjawisku, przemoc często jest traktowana jako temat wstydlivy, skrywany w przysłowiowych czterech ścianach domu. Stąd też, dokładny pomiar skali zjawiska przemocy w rodzinie nie jest możliwy. Można jednak próbować ją oszacować za pomocą dostępnych źródeł informacji. Są nimi między innymi statystyki Policji (przeprowadzone interwencje, uruchomione procedury „Niebieskie Karty”), statystyki sądowe (orzeczenia sędziów), czy dane zbierane przez podmioty (instytucje i organizacje), udzielające pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy w rodzinie oraz prowadzące oddziaływania wobec sprawców przemocy w rodzinie, a także ogólnopolskie badania populacyjne.

Z badań przeprowadzonych w Polsce w 2005 r. przez CBOS: *Przemoc i konflikty w domu* wynika, że:

- a) 37% społeczeństwa zna osobę, która doznaje przemocy domowej,
- b) 12% ludzi twierdzi, iż przynajmniej raz zostało uderzonych przez współmałżonka / partnera podczas kłótni. Połowa osób z tej grupy co najmniej kilkakrotnie padła ofiarą agresji,
- c) 11% Polaków, którzy są, bądź byli w stałym związku przyznaje, że uderzyło męża / żonę.

Ponadto badania te ukazują, iż:

- a) 27% badanych pozostających w stałym związku doświadcza agresji werbalnej, wyzwisk, krzyków, w tym 5% - często,
- b) 10% osób jest narażonych na kpiny, poniżanie,
- c) 7% osób żyjących w stałych związkach ma ograniczony kontakt z innymi ludźmi przez partnera,
- d) 6% osób doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu,
- e) 6% badanych twierdzi, że czasem są popychane, szarpane.

W Polsce najczęściej popełnianym przestępstwem jest znęcanie się nad członkiem rodziny - art. 207 k.k. Pod względem zgłaszanych przestępstw organom ścigania znajduje się ono na trzecim miejscu.

Od zjawiska przemocy nie są wolne również płońskie rodziny. Na terenie miasta przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami oraz brakiem pracy. Przypadki przemocy często zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami tych aktów są jedynie ich członkowie. Realizując procedurę Niebieskiej Karty zauważa się, iż w wielu rodzinach zachowania stosowane wobec jej członków nie noszą znamion przemocy, lecz są często konfliktem spowodowanym trudnościami życiowymi i brakiem umiejętności radzenia sobie z nimi.

III. PRZEMOC W ŚWIETLE DANYCH Z TERENU MIASTA PŁOŃSKA

W Płońsku pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie realizowana jest w Punkcie konsultacyjno – interwencyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.

W roku 2012 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęły **44 Niebieskie Karty** w tym:

- 35 z Komendy Powiatowej Policji,
- 5 z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomocą objęte zostały 44 rodziny, w których stwierdzono przemoc w rodzinie.

Natomiast do 30 października 2013 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło **60 Niebieskich Kart** w tym:

- 53 z Komendy Powiatowej Policji,
- 2 z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Trudno jest jednoznacznie określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie. Z danych otrzymanych z **Komendy Powiatowej Policji w Płońsku**, prowadzonych dla powiatu płońskiego wynika, iż:

- w 2011 roku odnotowano 1 275 interwencji domowych, w tym w 322 przypadkach przeprowadzona została procedura „Niebieskich Kart”, mająca za zadanie przeciwdziałanie i wykrywanie przestępstw związanych z przemocą domową,
- w 2012 roku odnotowano 1 713 interwencji domowych, w tym w 151 przypadkach przeprowadzona została procedura „Niebieskich Kart”,
- powyższe dane prezentują spadek zastosowania procedury „Niebieska Karta” w roku 2012.

Jeżeli chodzi o liczbę osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób podejrzanych o stosowanie przemocy to dane dla powiatu płońskiego w latach 2011-2012 kształtują się następująco:

- w roku 2011 liczba ofiar przemocy domowej ogółem wyniosła 405, w tym: 317 kobiet, 31 mężczyzn, 57 dzieci,

- ogólna liczba sprawców przemocy domowej 322, w tym 16 kobiet, 306 mężczyzn,
- liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych będących pod wpływem alkoholu ogółem 143, w tym 7 kobiet, 136 mężczyzn,
- w roku 2012 ogólna liczba ofiar przemocy domowej wyniosła 218, w tym: 151 kobiet, 19 mężczyzn, 49 dzieci,
- ogólna liczba sprawców przemocy domowej 151, w tym 4 kobiety, 147 mężczyzn,
- ogólna liczba osób będących pod wpływem alkoholu podczas interwencji – 128 osób, w tym 2 kobiety, 126 mężczyzn.

Niestety nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak również nie zawsze prawidłowego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie (policja, sądy, prokuratura).

Statystyki dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie nie przedstawiają całego obrazu problemu społecznego zarówno w mieście Płońsku, jak i w Polsce.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2018 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych, powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy,
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie jej szczególnego wsparcia w dążeniu do popraw funkcjonowania,
- edukacji mieszkańców miasta Płońska na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresaci programu są określone zgodnie ze wskazaniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Działania skierowane są do ogółu społeczeństwa, do osób uwikłanych w przemoc, a także do osób profesjonalnie zajmujących się udzielaniem pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Adresatami są:

- ofiary przemocy w rodzinie, w szczególności dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
- osoby starsze, niepełnosprawne,

- sprawcy przemocy w rodzinie,
- świadkowie przemocy w rodzinie,
- osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- społeczność lokalna.

VI. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz zapewnienie ochrony jej ofiarom poprzez stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Główny cel programu będzie realizowany, poprzez poniższe **cele szczegółowe** oraz **działania**:

1. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

Głównym celem wspierania osób doświadczających przemocy jest skuteczna pomoc w przełamaniu kryzysu i przywrócenie osobom i rodzinom umiejętności prawidłowego funkcjonowania.

Na terenie Płocka istnieją różne instytucje zajmujące się pomocą ofiarom przemocy, interwencją kryzysową ukierunkowaną na wspomaganie klienta w odzyskaniu równowagi emocjonalnej oraz zdolności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Działania:

1.1. Wszystkie działania zaplanowane w ramach tego obszaru koncentrują się na rozwoju sieci placówek i miejsc pomocy, ułatwiających osobom krzywdzonym szybki dostęp do specjalistycznych usług. W tym celu pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie prowadzona jest w **Punkcie konsultacyjno – interwencyjnym**, który mieści się w Punkcie Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie otrzymują kompleksową pomoc. Zadania realizowane w ramach Punktu konsultacyjno – interwencyjnego to:

- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej,
- przerwanie przemocy i ochrona przed dalszym krzywdzeniem,
- udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy w rodzinie,
- pomoc – poradnictwo w sytuacji kryzysu w rodzinie,
- pomoc psychologiczna,
- porady prawne,
- pomoc w konstruowaniu indywidualnego planu bezpieczeństwa oraz usamodzielnianiu się.

1.2. Punkt Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W indywidualnych przypadkach, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie *Zespół interdyscyplinarny* tworzy **grupy robocze**.

Do zadań *grup roboczych* należy, w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- c) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

1.3. Wskaźniki monitoringowe:

- liczba wypełnionych Niebieskich Kart,
- liczba powołanych grup roboczych,
- liczba rodzin, w których odizolowano sprawcę przemocy od ofiary,
- liczba rodzin objętych poradnictwem,
- liczba zakończonych Niebieskich Kart.

2. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doświadczającym przemocy w zależności od sytuacji i potrzeb.

Ośłona socjalna stanowi nieodłączny element strategii udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Zła sytuacja ekonomiczna, brak pracy, mieszkania, a także sił, umiejętności i wiedzy niezbędnej w pokonywaniu problemów socjalno – bytowych, wymaga konsultacji i pomocy socjalnej w skutecznym wydestaniu się z kręgu przemocy.

Udzielanie różnorodnych form wsparcia socjalnego sprzyja przywróceniu poczucia bezpieczeństwa i tworzeniu warunków do przewyższania trudnych sytuacji życiowych, których osoby uwikłane w przemoc domową, nie mogą pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości, zapobiega ich marginalizacji i odrzuceniu.

Działania:

- 2.1. Udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.
- 2.2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.
- 2.3. Pomoc w zapewnieniu osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i domach samotnych matek.

2.4. Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,

- liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia, domów samotnych matek.

3. Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz form terapii dla osób doświadczających przemocy.

Do największych barier utrudniających osobom krzywdzonym wyzwolenie się z problemu, należą psychologiczne mechanizmy charakterystyczne dla zachowań osób doświadczających przemocy oraz brak perspektyw na niezależność. To niska samoocena, brak wiary we własne możliwości oraz obawa przed przyszłością, wynikająca często ze świadomości braku pracy, mieszkania, niezależności finansowej, stają się głównymi przyczynami rezygnacji z realizacji wcześniej podjętych decyzji i powrotu do osoby stosującej przemoc. Ważnym elementem systemu pomocy jest rozwój różnych form poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, itp. oraz rodzajów terapii pozwalającej osobom uwikłanym w przemoc, zwiększyć poczucie własnej sprawczości, nabrać stopniowo pewności siebie i uwolnić się spod wpływu osoby stosującej przemoc.

Działania:

3.1. Prowadzenie poradnictwa dla osób doświadczających przemocy:

- pomoc psychologiczna,
- porady prawne (pomoc w napisaniu pism procesowych, przygotowanie do udziału w sprawach sądowych),
- psychoterapia.

3.2. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

3.3. Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób objętych pomocą psychologiczną,
- liczba osób uczestniczących w psychoterapii,
- liczba osób, którym udzielono porad prawnych, w tym napisanie pism procesowych,
- liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.

4. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie.

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego ma na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów, postaw tłumaczących i usprawiedliwiających zjawisko przemocy. Osoba stosująca przemoc nie może czuć się bezkarnie, musi odczuć społeczny brak akceptacji dla swoich działań. W świadomości społecznej powinno zostać zakodowane, że nic z tego, co zrobiła osoba doświadczająca przemocy i żadne inne okoliczności nie mogą usprawiedliwiać przemocy, czy zdjąć z niej odpowiedzialność. Jest to szczególnie ważne w przypadku krzywdzenia dzieci.

Edukacja społeczna powinna iść w kierunku podnoszenia rangi zbierania dowodów, bowiem często powodem umarzania spraw lub odmowy wszczęcia postępowania w sprawach o przestępstwa, w których osoba stosująca przemoc jest najbliższa dla osoby doświadczającej przemocy, jest brak dowodów.

Wzrost świadomości społecznej nie tylko umożliwi szybsze reagowanie na dziejącą się drugiemu człowiekowi krzywdę, przyczyni się również do zapobiegania występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- 4.1. Zwiększenie wiedzy mieszkańców miasta na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy (np. zamieszczanie informacji w mediach, ulotki informacyjne, konferencje itp.).
- 4.2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy m.in. poprzez kontynuowanie działalności świetlic prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki.
- 4.3. Prowadzenie działalności profilaktycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci m.in. poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych w szkołach, zajęć warsztatowych, wdrażanie programów psychoedukacyjnych.
- 4.4. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników.
- 4.5. Prowadzenie zajęć warsztatowych doskonalących umiejętności wychowawcze rodziców.
- 4.6. Organizowanie dla nauczycieli szkoleń dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- 4.7. Prowadzenie działalności profilaktycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez organizowanie różnych imprez środowiskowych np. festyny rodzinne.
- 4.8. Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.

4. 9. Wskaźniki monitoringowe:

- liczba informacji zamieszczonych w mediach na temat przemocy w rodzinie,
- liczba ulotek informacyjnych przekazanych do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej,
- liczba programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji realizowanych w szkołach,
- liczba dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji,
- liczba osób dorosłych, uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- liczba osób uczestniczących w warsztatach doskonalących umiejętności wychowawcze rodziców,
- liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.

5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Przemoc jest często zjawiskiem "wieloproblemowym". Towarzyszą jej alkohol, zaniedbania, kłopoty materialne, zdrowotne i inne, co wymaga zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin.

Działania interdyscyplinarne dają takie możliwości, bo różne osoby i służby mogą działać w tym samym czasie zajmując się różnymi sprawami i osobami - zgodnie ze swoimi kompetencjami i zadaniami.

W pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, ważna jest trafna diagnoza problemu, umiejętne opracowanie planu pomocy, włączenie niezbędnych instytucji, oraz

wykorzystanie profesjonalnych metod i sposobów pracy nad skutkami przemocy. Dlatego istotne jest doskonalenie umiejętności i poszerzanie wiedzy przez osoby, które reprezentują instytucje realizujące zadania pomocowe związane, z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

5.1. Prowadzenie szkoleń dla osób reprezentujących specjalistyczne grupy zawodowe głównie:

- o policja (dzielnicowi),
- o pedagodzy szkolni i nauczyciele,
- o kuratorzy zawodowi sądu rejonowego,
- o pracownicy socjalni,
- o pracownicy Punktu Profilaktyki,
- o członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przedstawiciele powyższych grup są też członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania podejmowane przez Zespół wpisują się w działania profilaktyki drugorzędowej i trzeciorzędowej, ponieważ polegają nie tylko na udzielaniu wsparcia i zapewnieniu poradnictwa specjalistycznego, ale przede wszystkim na przerwaniu sytuacji „przemocowej”, poprzez pomoc terapeutyczną, prawną i socjalną.

5.2. Wskaźniki monitoringowe:

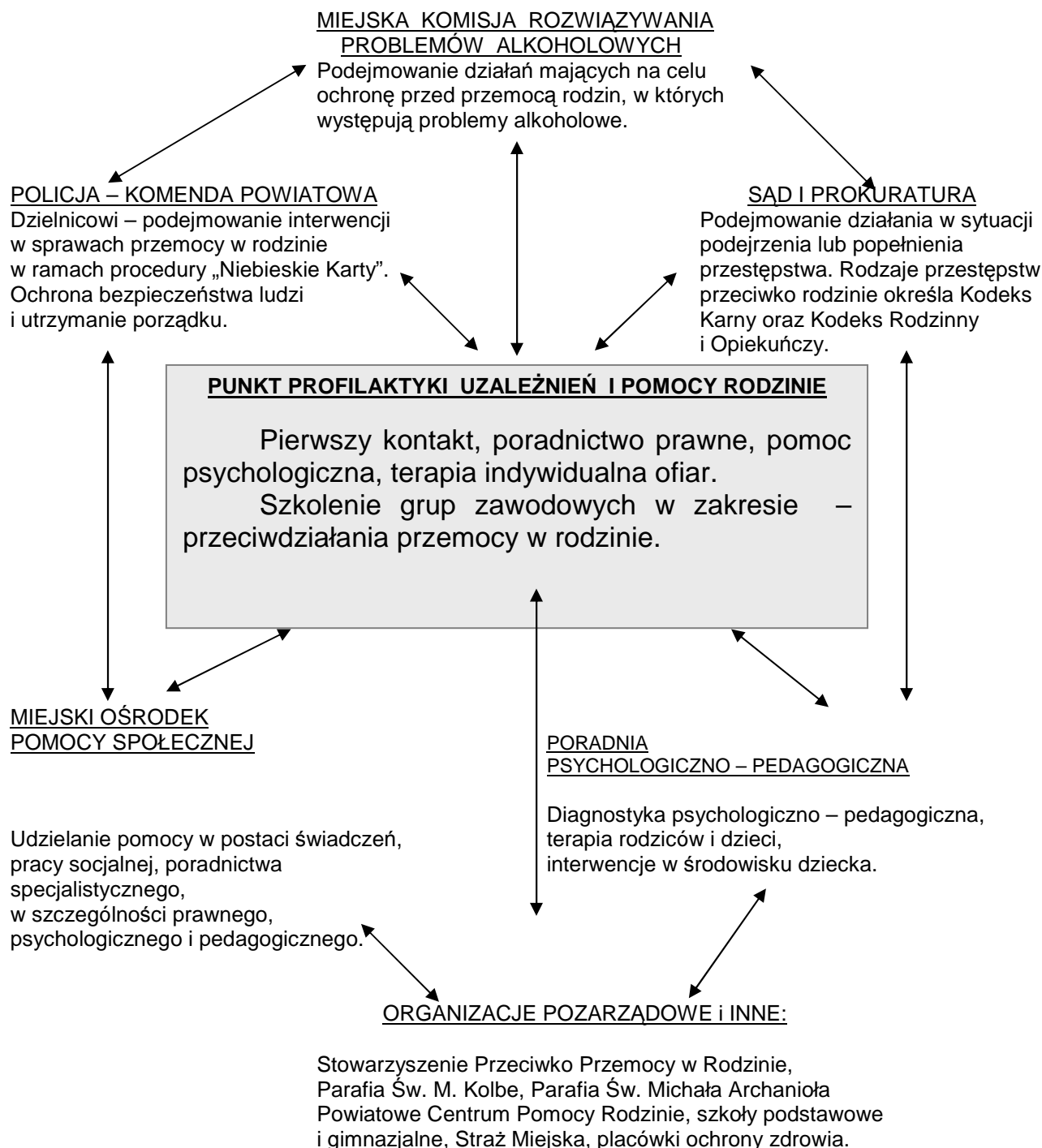
- liczba zrealizowanych szkoleń dotyczących problematyki przemocy w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie.

6. Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Istotną rolę w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie odgrywa współpraca różnych służb, instytucji i organizacji na poziomie lokalnym.

Poniżej przedstawiony został schemat ilustrujący system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na terenie Płocka.

PŁOŃSKI SYSTEM NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zasada systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy, świadkom i osobom stosującym przemoc łączy profilaktykę, prewencję oraz reagowanie na przemoc i łagodzenie skutków zaistniałej przemocy. Propozycja systemowa wydaje się być najlepszym, najskuteczniejszym i prawdopodobnie najbardziej opłacalnym rozwiązaniem. Całościowe i systemowe ujęcie zagadnienia przemocy umożliwia od samego początku, tj. od momentu zawiadomienia jakichkolwiek służb o dziejącej się krzywdzie, odpowiednie prowadzenie i monitorowanie problemu.

Działania:

6.1. Organizowanie i finansowanie debat, spotkań edukacyjnych, zwiększających kompetencje w zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej – organizowanych dla pracowników służb społecznych i instytucji uczestniczących w systemie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

6.2. Wskaźniki monitoringowe:

- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba zrealizowanych spotkań, debat dla członków uczestniczących w systemie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. Spodziewane efekty

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
2. Wzrost wiedzy osób doświadczających przemocy w rodzinie na temat sposobów radzenia sobie z przemocą.
3. Zmniejszenie liczby rodzin, w których dochodzi do przemocy.
4. Przybliżenie społeczności lokalnej problematyki przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie i agresji, sposobów radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów.
7. Zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych i poprawy relacji między członkami rodziny.
8. Zwiększenie różnorodności form spędzania czasu wolnego, sprzyjających zachowaniom nie agresywnym i wzmacnianiu więzi rodzinnych.
9. Zwiększenie współpracy służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. Wzrost kompetencji specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc.
11. Uwrażliwienie władz lokalnych na problem przemocy i potrzebę podejmowania wspólnych działań.

VIII. MONITORING

Monitoring jest systematycznym zbieraniem informacji, pozwalającym ocenić na ile przebieg realizacji programu jest zgodny z planem, a kiedy istniejące rozbieżności zagrażają sukcesowi programu.

Monitorowanie niniejszego programu dotyczyć będzie trzech głównych wymiarów programu tj.:

1. usług np.
 - konsultacje - obejmujące pomoc psychologiczną, prawną, psychoterapię,

- realizację programów i spotkań profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- realizację warsztatów i szkoleń itp.
- czasu realizacji określonych w programie zadań (co rok),
- środków finansowych.

Wyniki monitoringu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2014 – 2018, zostaną przedstawione w sprawozdaniu z działalności Punktu Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie przygotowanym dwa razy do roku.

Monitoring programu będą przeprowadzać:

- w wymiarze usług i czasu – pracownicy Punktu Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie
- w wymiarze środków finansowych – I inspektor ds. Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

IX. Termin realizacji

Termin realizacji programu: styczeń 2014 r. - grudzień 2018 r.

X. Zasady finansowania

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2018 dla miasta Płońsk są:

1. Środki własne gminy:

- a) przewidziane w budżecie Miasta Płońsk na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie Dział 852, Rozdział 85205
- b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w sytuacji, kiedy przemoc w rodzinie powiązana jest z problemem alkoholowym.